

Drechtsteden

BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN (artikel 40 RvO)

Indiener(s) Mevrouw T. van Es, D66/ de heer C. van Verk, PVDA
Vraag voor: Portefeuillehouder Sociaal
Datum indienen: 6 april 2021
Onderwerp: Borging privacy in proces vroegsignalering (naar aanleiding van Beleidsplan Schuldhulpverlening)

Portefeuillehouder: P.J. Heijkoop
Antwoord van: L.de Zoete-Wapperom
Datum: 12 april 2021

Vraag: Hoe is de privacy geborgd in de afspraken met lokale partners?

Antwoord: Gemeenten moeten voor het gebruik van persoonsgegevens, voldoen aan de bestaande eisen op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) geven een kader en de voorwaarden voor de verwerking van persoonsgegevens voor schuldhulpverlening. In het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs), waarvoor de Wgs de grondslag is, staat duidelijk beschreven wie welke persoonsgegevens mag uitwisselen en voor welk doel. De AVG geeft naast de wet en het besluit het algemene kader en de algemene voorwaarden voor de verwerking van persoonsgegevens. Bovenstaande is in het proces zoals het gelopen is zorgvuldig nageleefd.

Voor het verwerken van de persoonsgegevens is een data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd. Dit is een instrument om de privacy risico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen en om daarna maatregelen te kunnen nemen om deze risico's te verkleinen. Dit betreft een zorgvuldig proces waarbij het gehele proces rondom gegevensverwerking en uitwisseling wordt beschreven en getoetst. De eindversie van de DPIA van de SDD ligt momenteel voor ter beoordeling door de functionaris gegevensbescherming (FG) van de Drechtsteden, deze houdt intern toezicht op de naleving van de AVG. Een mogelijk restrisico wat in de Drechtsteden speelt is niet gelegen in de zorgvuldige naleving inzake privacy maar gelegen in de huidige nog voor 2021 geldende Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Op grond hiervan is de taak van schuldhulpverlening conform de Wgs via delegatie belegd bij de SDD. Dit suggereert de verantwoordelijkheid van de SDD voor het gehele Wgs proces. Door de gezamenlijke aanpak en het delen van deze verantwoordelijkheid met gemeenten is naar de mening van de FG in juridische zin het ingerichte proces niet in overeenstemming met de in de GR Drechtsteden gedelegeerde bevoegdheid. Het is echter niet opportuun om op dit moment de tekst van de GR Drechtsteden op dit punt aan te passen gezien het feit dat door de vorming van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Sociaal, een voorstel tot wijziging van de GR Drechtsteden per 1 januari 2022 later dit jaar in procedure zal worden gebracht, waarbij dit onderwerp een onderdeel van het besluit zal zijn. Aan het Drechtstedenbestuur zal worden voorgelegd om, in het belang van het vroegtijdig signaleren van financiële problematiek en het kunnen bieden van integrale hulp aan inwoners, dit risico tijdelijk te accepteren. Zoals eerder aangegeven heeft het proces rondom gegevensuitwisseling en privacy zorgvuldig plaatsgevonden en staat dit los van een tijdelijke situatie rondom delegatie van wettelijke taken.

Daarnaast hebben de Drechtstedengemeenten op grond van het lokale armoedebeleid (Wmo) ook hun eigen taak als het gaat om het voorkomen van problematische schulden. Er kan ook wel gesteld worden dat de concrete hulpvraag in zowel het kader van de Wgs als het lokale armoedebeleid (Wmo)

hetzelfde is. Bij het aangaan van een gesprek is immers nog niet bekend wat de oorzaak van de beginnende schulden is, dit vereist dan ook een brede en integrale aanpak. Schulden staan immers zelden op zichzelf en maken vrijwel altijd deel uit van een bredere problematiek.

Voor wat betreft de gegevenslevering van de signalen van betalingsachterstanden wordt gebruik gemaakt van één van de twee landelijke gegevensleveringssystemen namelijk RIS van Inforing. Voor de gegevenslevering is met de schuldeisers een convenant gesloten en met Inforing een verwerkersovereenkomst, zoals wettelijk verplicht in de AVG. Inzake de samenwerking en de uitwisseling van gegevens tussen de SDD (GRD) en de individuele Drechtstedengemeenten is per gemeente een convenant (samenwerkingsafspraken) opgesteld. Hier staat in beschreven dat vroegsignalering gezien wordt als een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid en zijn afspraken opgenomen over o.a. verwerkersovereenkomsten. Voor de uitvoering via een door de gemeente aangewezen partij, zoals het Sociaal Wijkteam, zijn verwerkersovereenkomsten opgesteld tussen gemeente en Sociaal Wijkteam waarin de privacy-afspraken hieromtrent zijn geborgd.

Vraag: Geeft de inwoner vooraf toestemming voor het delen van zijn persoonsgegevens?

Antwoord Dit is niet het geval. Conform de AVG is dit toegestaan indien en voor zover de vroegsignalering in specifieke wetgeving als een publiekrechtelijke taak is neergelegd, in dit geval de (gewijzigde) Wgs. De Wgs geeft samen met de AVG het kader en de voorwaarden voor gemeenten om betalingsachterstanden op huur, zorgverzekering, energie en drinkwater te verwerken om mensen met problematische schulden te vinden. Voordat de signalen van betalingsachterstanden aan de gemeente worden verstrekt, dient de schuldeiser eerst maatschappelijk verantwoorde incasso te hebben geprobeerd. Hieronder valt o.a. het sturen van betalingsherinneringen, persoonlijk contact, schuldregeling aanbieden etc. Dit is een inspanningsverplichting gekoppeld aan de mogelijkheid/bevoegdheid om gegevens te delen. Voor de signalen vanuit zorgverzekeraars, energiemaatschappijen en drinkwaterbedrijven is dit in specifieke regelgeving¹ vastgelegd. Vergelijkbare bepalingen zijn voor verhuurders opgenomen in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs).

Vraag: Hoe werkt het proces tussen de SDD en lokale partners in de praktijk, na ontvangst van een signaal over schulden?

Antwoord: Het signaal van een betalingsachterstand zoals aangewezen in het Bgs (water, zorgverzekering, energie en huur) wordt ontvangen in het gegevensleveringssysteem RIS Matching van Inforing. Dit systeem wordt beheerd door de SDD. Op dit moment is er geen drempelbedrag opgenomen in de Wgs en het Landelijk Convenant Vroegsignalering waardoor signaalpartners alle signalen van achterstanden moeten doorgeven en gemeenten deze moeten opvolgen ongeacht de hoogte hiervan. In de Drechtsteden is er echter voor gekozen om een signaal van een betalingsachterstand tot een drempelbedrag van € 25,00 niet op te volgen. Een dergelijke minimale betalingsachterstand vormt immers, conform artikel 3 lid 1b Wgs², geen goede indicatie voor meer

¹ Regeling zorgverzekering, Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas en de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van drinkwater.

² Artikel 3 lid 1b Wgs:

Het college heeft tot taak en voert daarbij het plan, bedoeld in artikel 2, eerste lid, uit, om:

a. schuldhulpverlening aan de inwoners van zijn gemeente te geven;

b. een inwoner een aanbod te doen tot een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, als een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen signaal van schuldeisers is ontvangen door het college over betalingsachterstanden, dat een goede indicatie vormt voor meer schulden.

schulden waardoor de inbreuk in de persoonlijke levenssfeer niet in verhouding staat tot de grootte van de financiële problemen. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan het proportionaliteitsbeginsel van de AVG. Er wordt vervolgens een scheiding gemaakt tussen meldingen van inwoners die bekend zijn bij de SDD (of korter dan één jaar geleden een traject hebben afgesloten) en inwoners die geen binding hebben met de SDD. Voor alle enkelvoudige achterstanden (uitgezonderd huur) en voor meervoudige achterstanden (uitgezonderd huur) tot een drempelbedrag van € 500,00 wordt voor inwoners bekend bij de SDD vanuit de Participatiewet door dezelfde organisatie een brief gestuurd met informatie over schuldhulpverlening. Voor inwoners niet bekend bij de SDD stuurt de SDD³ tevens een brief met daarin opgenomen informatie over schuldhulpverlening en een lokaal aanbod voor ondersteuning. Dit laatste wordt verstuurd op briefpapier van de gemeente of het Sociaal Wijkteam. Voor wat betreft meervoudige betalingsachterstanden boven de € 500,00 stuurt de SDD voor inwoners bekend bij de SDD vanuit de Participatiewet een brief met een schuldhulpverleningsaanbod en wordt dit tevens telefonisch aangeboden. Inwoners bekend bij de SDD vanuit schuldhulpverlening worden telefonisch benaderd door hun consulent schuldhulpverlening, dit geldt ook als zij daarnaast bekend zijn vanuit de Participatiewet. Inzake de inwoners niet bekend bij de SDD wordt de melding doorgezet naar de desbetreffende gemeente die hier actie op zal ondernemen conform lokale inrichting.

Zodra een inwoner naar aanleiding van de outreachende aanpak inzake vroegsignalering aangeeft een aanvraag voor schuldhulpverlening te willen indienen, wordt door betrokken partijen zorggedragen dat binnen de wettelijk gestelde termijnen het eerste intakegesprek voor schuldhulpverlening plaatsvindt.

Vraag: Wie is bestuurlijk en politiek verantwoordelijk?

Antwoord: Inzake de uitvoering van vroegsignalering door de GRD/SDD is in de huidige constructie het Drechtstedenbestuur danwel de Portefeuillehouder Sociaal politiek en bestuurlijk verantwoordelijk. Voor de Drechtstedengemeenten is dit respectievelijk het college van Burgemeester en Wethouders en de lokaal verantwoordelijke wethouder sociaal.

Vraag: Hoe kan een lokale raad anders dan die van Dordrecht de portefeuillehouder sociaal in het DSB indien nodig ter verantwoording roepen?

Antwoord: Bij elke gemeenschappelijke regeling is, op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, het Dagelijks Bestuur (i.c. DSB) alleen verantwoording verschuldigd aan het Algemeen Bestuur (i.c. de Drechtstraad). Het algemeen bestuur legt verantwoording af aan de lokale raden. De lokale raad kan dus zijn lokale vertegenwoordiger in het AB om uitleg en toelichting vragen. De lokale raden kunnen op grond van artikel 47 GRD wel de verantwoordelijke portefeuillehouder in het DSB uitnodigen om in de lokale raad uitleg op het beleid te komen geven. Dat is echter niet hetzelfde als verantwoording afleggen. Een wethouder legt slechts verantwoording af aan zijn eigen raad. Deze afspraak geldt alleen voor de GRD omdat die afspraak in de GRD zo is afgesproken. De artikelen 47 en 48 van de GRD regelen hoe de verantwoordingslijnen van de GRD naar de lokale raden lopen.

Artikel 47

1. De gemeenteraad van een gemeente kan een lid van het Drechtstedenbestuur uitnodigen om inlichtingen te verstrekken in een raadsvergadering dan wel schriftelijk, over aangelegenheden betreffende zijn portefeuille.
2. Het lid van het Drechtstedenbestuur dat een uitnodiging ontvangt als bedoeld in het eerste lid geeft gehoor aan de uitnodiging, met dien verstande dat, indien hij in een

³ Bovenstaande werkwijze geldt niet voor de gemeente Alblasserdam, zij versturen de brieven voor inwoners niet bekend bij de SDD zelf.

raadsvergadering wordt uitgenodigd, voor de datum waarop hij wordt uitgenodigd rekening wordt gehouden met zijn verplichtingen ten aanzien van zijn eigen raad.

Artikel 48

1. De Drechtraad geeft aan de raden van de deelnemende gemeenten gevraagd dan wel ongevraagd alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door de Drechtraad gevoerde en te voeren beleid nodig zijn.
2. De Drechtraad stelt een informatieprotocol vast voor de wijze waarop de in het eerste lid bedoelde inlichtingen worden verstrekt.
3. Een lid van de Drechtraad geeft aan de raad die hem heeft aangewezen alle inlichtingen die door de raad, of één of meer leden daarvan, worden gevraagd, en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
4. Een lid van de Drechtraad is aan de raad die hem heeft aangewezen, verantwoording verschuldigd voor het door hem in de Drechtraad gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
5. De benoeming van een lid van de Drechtraad kan door de raad die hem heeft benoemd worden ingetrokken, indien dit lid het vertrouwen van die raad niet meer bezit.